

Suomi 100 yhdessä – Finland 100 tillsammans

Tervehdyssanat Pohjanmaan Maanpuolustuskillan Tammisunnuntain vuosipäivän-juhlassa 29.1.2017 Vaasan Kaupungintalossa

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, Arvoisa Rouva ministeri, hyvä juhlayleisö!
Värderade veteraner från våra krig, Ärade Fru minister, bästa festpublik!

Itsenäisyytemme juhluvuodesta kertovat ”Suomi 100 yhdessä – Finland 100 tillsammans” -julistet tulevat meitä päivittäin vastaan televisiossa, lehdissä ja katukuvassa. Valtioneuvoston kanslian koordinoiman juhluvuoden ohjelman on tarkoitus tavoittaa jokainen meistä suomalaisista ja tavoittaa meidät nimenomaan jokapäiväisessä elämässämme, arjessa, eikä rajoittua juhluvuoden vietossa pelkästään juhliin ja juhlapuheisiin. Toki juhliakin tarvitaan ja odottaa esimerkiksi sopii, että tulevana itsenäisyyspäivänä näemme kaikkein aikojen hienoimman Tasavallan presidentin juhlavastanoton Presidentinlinnassa. Juhluvuoden ohjelmalla on tarkoituksena tavoittaa erityisesti lapset ja nuoret. Pohjanmaan Maanpuolustuskilta on mukana valtakunnallisessa ohjelmassa käsiohjelmassa mainitulla hankkeellaan.

Juhluvuoden teemaksi valitun kansakunnan yhtenäisyyden ja yhdessä tekemisen toteutuminen on joutunut ajoittain kovalle koetukselle. Ensimmäinen testi oli heti itsenäisyyden alussa ja tästä testistä ei selviydytty kunnialla. Itsenäisyyden saavuttaminen oli alun perin koko kansan yhteinen tavoite. Nuorena valtiossa esiintyi kuitenkin yhteiskunnallisia ja poliittisia ristiriitoja niin, että venäläisten joukkojen aseistariisunasta Pohjanmaalla Tammisunnuntaina 1918 alkanut Vapaussota sai seurakseen sotatoimia myös omien kansalaistemme välillä. Kansakunnan yhtenäisyys rikkoutui pahasti ja keskinäisen luottamuksen palautuminen kesti vuosikymmeniä.

Man har sagt ofta att vi finländare visar upp våra bästa sidor när vi möter hårda tider och pärser. Finland hade just nått vuxen åldern när det före detta moderlandet grep sig fientligheter an och hotade krossa vår statliga självständighet och vår nationella frihet. Fiendens materiella och andra resurser var övermäktiga i jämförelse med våra egna resurser men med ett gemensamt viljeläge och med obeveklig seghet kunde fiendens avsikter ändå avvärjas. Från krigsåren härstammar det finaste uttrycket inom ramen av att göra saker tillsammans och att bära det gemensamma ansvaret, nämligen krigsveteranernas paroll ”Kamraten (vapenbrodern) överges inte”.

Suomalaisuuden sanotaan nostavan parhaat puolensa esiin, kun edessä ovat kovat ajat ja koettelemukset. Vasta aikuisikään ehtinyt Suomi sai kokea tällaiset ajat, kun viholliseksi heittäytynyt entinen emämaa uhkasi murtaa valtiollisen itsenäisyytemme ja kansamme vapauden. Yhteisellä tahtotilalla ja peräänantamattomalla sitkeydellä materiaali- ja muilta resursseiltaan ylivoimaisen vihollisen aikeet pystyttiin kuitenkin torjumaan. Sotavuosilta on jäänyt elämään yhdessä tekemisen ja yhteisen vastuun kantamisen hienoin ilmentymä, sotaveteraanien tunnuslause ”Kaveria (aseveljeä) ei jätetä”.

Riittävää tavoitteiden yksimielisyyttä ja yhteisiä ponnistuksia esiintyi myös viime vuosisadan loppupuolella, kun suoriuduttiin sotakorvauksista ja maamme jälleenrakentamisesta sekä luotiin perusta nykyaikaiselle hyvinvointiyhteiskunnalle. Suomi kuuluu 1900-luvun ehdottomiin eurooppalaisiin menestyjiin. Tämä on ollut mahdollista toteutua vain vapaassa ja itsenäisessä Suomessa.

Uusi vuosisata ja erityisesti tämä vuosikymmen on luonut uuden tilanteen, missä yhteisöllisyys ja asioiden yhdessä kokeminen on jälleen joutunut koetukselle. Aiemmin etnisesti ja kulttuurillisesti varsin homogeeninen kansakuntamme on saanut runsaasti uusia jäseniä. Tulijoiden taustat ovat moninaiset: kansainvälistynyt yritystoiminta ja opiskelu, parempien työmahdollisuuksien ja elinolosuhteiden tavoittelu, henkensä edestä kotimaastaan pakenemaan joutuneet turvapaikanhakijat. Tulijoiden virta on ollut ajoittain hallitsematonta ja viranomaisilla on edelleen kädet täynnä työtä asioiden saamiseksi järjestykseen.

Problem har inte kunnat totalt undvikas. Sådana har uppstått både bland invandrare (t.ex. bland dem som har fått ett negativt tillflyktbeslut eller som har misslyckats i integrering till det finländska samhället) och inom urbefolkningen i vår attityd mot invandrare. Problem som man har upplevt råder nyheter fastän det finns också rikligt exemplar där man har lyckats bra. Jag vill till slut presentera kort en lyckad historia. Jag läser ett utdrag av en essä som kommer att belönas senare i dag.

Ongelmilta ei ole vältytty. Niitä on esiintynyt sekä tulijoiden keskuudessa (kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet, kotouttamisen epäonnistumiset) että kantaväestön suhtautumisessa tulijoihin. Koetut ongelmat hallitsevat uutisointia, vaikka esimerkkejä onnistumisistakin on kosolti. Esitän lopuksi yhden sellaisen. Luen lyhyen otteen yhdestä tänään ainekirjoituskilpailussa palkittavasta kirjoituksesta.

Nuori lukiolainen aloittaa palkintoaineensa: ”Synnyin Lounais-Lapissa, Kemissä. Olen aina asunut Suomessa ja tämä maa on minun kotimaani. Olen Suomen kansalainen ja ylpeä siitä. Olen lähes täydellinen suomalainen, poikkeuksena on vain se, että vanhempani ovat vietnamilaissyntyisiä”. Tämän jälkeen kirjoittaja kertoo kasvustaan suomalaisiksi suomalaisessa yhteiskunnassa. Vanhempiansa kautta hän on perehtynyt myös vietnamilaiseen elämäntapaan ja kulttuuriin ja arvostaa sitä. Esseensa aiheena oli ”Olen kahden kulttuurin kasvattama” ja sen on kirjoittanut Vaasan lyseon lukion oppilas Jennifer Nguyen. Jennifer päättää aineensa: ”Kahden kulttuurin kasvattamana olen avoimempi ja ymmärtäväisempi muiden maiden ja kulttuurien ihmisiä kohtaan. Kaksikulttuurisuus on rikkaus ja olen kiitollinen ja ylpeä ollessani suomalainen ja vietnamilainen”. Jenniferin kirjoitukseen tutustuttuani olen vakuuttunut, että me voimme olla yhtä lailla ylpeitä siitä, että meillä on joukossamme Jenniferin kaltaisia uusia suomalaisia.

Arvoisa juhlayleisö. Ärade festpublik. Olette lämpimästi tervetulleita yhteiseen Tammissunnuntain juhlaamme. Ni är hjärtligt välkomna till vår gemensamma januarisöndagsfest.